

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Същност на семейните и наследствените правоотношения с международен елемент, с трансгранично значение. Фактори за тяхното възникване, развитие и уреждане в съвременното международно частно право.
2.	Източници на правната уредба и съотношение между тях. Ролята на Хагската конференция по международно частно право. Източници в системата на международното частно право на Европейския съюз.
3.	Методи на правната уредба, съотношение и взаимодействие.
4.	Сключване на брак в Р. България. Международна компетентност на българските органи. Приложимо право към формата на брака.
5.	Сключване на брак пред чуждестранен компетентен орган. Приложимо право към формата на брака. Признаване на брак, сключен в чужбина.
6.	Сключване на брак пред дипломатически или консулски представител.
7.	Условия за сключване на брак. Приложимо право. Установяване липсата на пречки.
8.	Международноправна уредба на сключването на брак.
9.	Лични и имуществени отношения между съпрузи. Международна компетентност.
10.	Избор на приложимо право към имуществените отношения между съпрузи. Споразумение за избор на приложимо право. Противопоставимост на избора.
11.	Международноправна уредба на личните и имуществените отношения между съпрузи. Регламент (ЕС) 2016/1103 на Съвета от 24 юни 2016 година за изпълнение на засиленото сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи.
12.	Прекратяване на брака: унищожаване и развод. Международна компетентност по брачни дела – Регламент (ЕС) № 2019/1111 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и дела, свързани с родителската отговорност. Функция на консулските длъжностни лица относно развода.
13.	Унищожаване на брака. Приложимо право.
14.	Развод и законна раздяла. Регламент (ЕС) № 1259/2010 на Съвета относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла. Избор на приложимо право от страните.
15.	Приложимо право при липса на избор от страните.
16.	Международноправна уредба на прекратяването на брака.
17.	Признаване и допускане на изпълнение на чуждестранни решения по брачни дела.
18.	Произход. Международна компетентност по дела за установяване и оспорване на произход. Приложимо право. Принципът на закрила на детето.

19.	Припознаване. Приложимо право към действителността и формата на припознаването. Международноправна уредба на установяването на произхода.
20.	Осиновяване. Международно осиновяване. Международна компетентност по дела при осиновяване. Функция на консулските длъжностни лица при допускане на осиновяването.
21.	Допускане на осиновяването. Приложимо право.
22.	Приложимо право към действието и прекратяването на осиновяването.
23.	Международноправна уредба на осиновяването. Защита на децата и сътрудничеството между държавите при международното осиновяване.
24.	Признаване и допускане на изпълнение на чуждестранни съдебни решения и други актове относно осиновяване.
25.	Отношения между родители и деца. Международна компетентност по дела за отношения между родители и деца. Регламент (ЕС) № 2019/1111 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и дела, свързани с родителската отговорност.
26.	Приложимо право към отношенията между родители и деца. Принципът на закрила на детето.
27.	Международноправна закрила на децата: граждански аспекти на международното отвличане на деца; сътрудничество във връзка с мерките за закрила на децата.
28.	Признаване и допускане на изпълнение на чуждестранни решения и други актове относно произхода и отношенията между родители и деца.
29.	Настойничество и попечителство. Международна компетентност. Функция на консулските длъжностни лица.
30.	Учредяване, действие и прекратяване на настойничеството и попечителството. Приложимо право. Основания за прилагане на българското право.
31.	Издръжка. Международна компетентност по дела за издръжка. Регламент (ЕО) № 4/2009 г. на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по
32.	Приложимо право към задълженията за издръжка. Обща уредба.
33.	Специална уредба относно някои задължения за издръжка: в полза на защитени кредитори; между бивши съпрузи и за други особени хипотези.
34.	Определяне (избор) от страните на приложимото право към задълженията за издръжка.

35.	Обхват на приложимото право. Общи разпоредби относно действието на приложимото право и определяне размера на издръжката.
36.	Международноправна уредба на издръжката. Признаване и допускане на изпълнение на чуждестранни решения за издръжка.
37.	Наследяване. Определяне на наследственоправния статут (единен или разделен). Регламент (ЕС) № 650/ 2012 на Европейския парламент и на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и
38.	Наследяване по закон. Приложимо право.
39.	Избор на приложимо право от наследодателя. Условия и ограничение.
40.	Наследяване по завещание. Международна компетентност при съставяне, пазене и отваряне на завещание.
41.	Способност за съставяне и отмяна на завещанието. Съдържание на завещанието. Приложимо право.
42.	Форма на завещанието и на разпореждането за отмяна на завещанието. Приложимо право.
43.	Обхват на приложимото право към наследяването.
44.	Международноправна уредба на наследяването по закон и по завещание.
45.	Международна компетентност по запазване, управление и предаване на наследството. Функции на дипломатическите и консулските представителства. Незаето (вакантно) наследство. Квалификация. Приложимо право.
46.	Признаване и допускане изпълнение на чуждестранни съдебни решения, приемане и изпълнение на автентични актове по наследствени дела.
47.	Европейско удостоверение за наследство - издаване.
48.	Европейско удостоверение за наследство – поправка, оспорване, оттегляне.

Библиография

Основна:

1. Кутиков, Вл., Международно частно право на НР България, София, 1976 г.
2. Ненова, Л., Семейно право на Република България, нова редакция М. Марков, София, книга първа 2009 г., книга втора 2010г.
3. Тасев, Хр., Българско наследствено право, Нова звезда, С. – 2020г., тринадесето издание.
4. Тодорова, В. Топузов, Д. „Семейно и наследствено право“, Трето допълнено издание. Сиела, С., 2023г.
5. Тодоров, Т., Международни семейни и наследствени правоотношения, София, 1994 г.
6. Тодоров, Т., Международно частно право, Европейският съюз и Република

България, София, 2010 г.

7. Йордански, С., Наследяване по завещание в международното частно право, София, 2012г.

8. Bariatti, St., La famiglia nel diritto internazionale privato comunitario, Milano, 2007.

9. Boele – Woelki, K. and Sverdrup, T. (eds.), European Challenges in Contemporary Family Law, 2008 Intersentia, Antwerp – Oxford – Portland.

10. Lequette, Y., Le droit international prive de la famille a l'epreuve des conventions internationales, Recueil des cours, Academie de droit international de La Haye, t. 246, La Haye, 1995.

Допълнителна:

1. Мусева, Б. Международна компетентност при съдебна делба – колизии между вещно право, имуществен режим между съпрузи и наследяване. – В Сборник научни изследвания в памет на доц. д-р Кристиан Таков. С.: 2019. Университетско издателство Св.Климент Охридски, 409 – 427;
2. Пандов, В. Новата уредба на имуществените отношения между съпрузи с международен елемент – начало на края на МЧП кодификацията на семейните отношения в ЕС? – В Сборник научни изследвания в памет на доц. д-р Кристиан Таков. С.: 2019, Университетско издателство Св.Климент Охридски, 462 – 465;
3. Пандов, В. „Свободно движение на официални документи в Европейския съюз”, в сп. „Правна мисъл”, бр.4 от 2017г.
4. Зидарова, Й., Новата уеднаквена уредба на закрилата на децата в международното частно право. - В: Трудове по международно право, т.5, Българска асоциация по международно право, София, 2000 г.;
5. Зидарова, Й., Приложимо право към задълженията за издръжка по Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета, сп. Юридически свят, 1/2010.
6. Зидарова, Й. Регламентът на Европейския съюз относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла, сп. Юридически свят, 2/2016.
7. Матеева, Е., Германското наследствено право като приложимо право към наследяването на вещни права върху недвижими имоти в Република България, София, 2012г.
8. Натов, Н., Осиновяване на дете с обичайно местопребиваване в Република България от лице с обичайно местопребиваване в чужбина, сп. Нотариален бюлетин, бр.2/2010г.
9. Пандов, В. Признаване на чужди публични актове и метод на признаването, сп. „Търговско право”, 3 от 2012.
10. Мусева, Б. „Имуществени отношения между съпрузи с международен елемент в нотариалната дейност“, Нотариален бюлетин, 2021г.
11. Касева, Е., „Компетентност и приложимо право към задълженията за издръжка по Регламент (ЕО) № 4/2009“, Сиела, 2018г.;
12. Касева, Е. Признаване на правното положение на физически лица според българското международно частно право. Университетско издателство „Св.св. Кирил и Методий“, 2021, ISBN:978-619-208-262-8;

13.Niboyet, M.L., Droit International Prive, Paris : LGDJ, 2020.

Сборници нормативни актове и коментари:

Натов, Н., Коментар на Кодекса на международното частно право, Книга първа, член 1-47, София, 2006 г.

Станчева - Минчева, В., Коментар на Кодекса на международното частно право, Съпоставка с актове на Европейското право, София, 2010г.

Йордански, Ст. „Регламентът „Брюксел IV. Коментар“, Сиела, 2021г.

Допълнителна: текущи теми от специализираната научна периодика и материали от интернет страници на правораздавателни институции и органите на ЕС.

Дата: 31.03.2025г.

Съставил: доц. д-р Васил Христов Пандов